

ДУГОРОЧНИ ПЛАН ПОСЛОВНЕ СТРАТЕГИЈЕ И РАЗВОЈА ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „ТРЖНИЦА“ НОВИ САД ЗА ПЕРИОД 2017.-2027. ГОДИНЕ

пословно име: Јавно комунално предузеће „ ТРЖНИЦА“ Нови Сад **седиште:**
Нови Сад

претежна делатност: 68.20 Изнајмљивање властитих или изнајмљених некретнина и
управљање њима **матични број:** 08073074

ПИБ: 102028865

ЈББК: 81886

Надлежни орган јединице локалне самоуправе: Градска управа за комуналне
послове Града Новог Сада

Нови Сад, фебруар 2017. године

С А Д Р Ж А Ј

	Страна
1. ПРОФИЛ ПРЕДУЗЕЋА	3
2. ЗАКОНОДАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР	6
3. СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА И УНАПРЕЂЕЊА ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТИ	7
4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА.....	9
5. КАДРОВСКА ПОЛИТИКА И ПЛАН ЗАПОСЛЕНОСТИ	11
6. ПОЛИТИКА ЦЕНА ОСНОВНИХ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА.....	11
7. ОКВИРНИ ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА И ИНВЕСТИЦИОНА ПОЛИТИКА.....	11
8. МЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ДУГОРОЧНОГ ПЛАНА	14

1. ПРОФИЛ ПРЕДУЗЕЋА

Јавно комунално предузеће "Тржница" Нови Сад је савремено организовано предузеће, које кроз управљање, комунално опремање, уређивање и изградњу пијаца обавља своју основну делатност обезбеђивања услова за редовно, квалитетно и разноврсно снабдевање грађана свежим животним намирницама и робом широке потрошње.

Мисија Јавног комуналног предузећа "Тржница" Нови Сад је одговорно коришћење и одржавање повереног простора од стране Града Новог Сада, уз савремено опремање и проналажење решења како у домену рада, тако и шире у сфери интереса Предузећа. Кроз поштовање важећих прописа, Предузеће ће у потпуности уредити трговину на пијацама у Граду, изградити модерну пијачну управу, путем реализације годишњих планова пословања и програмских циљева из оснивачког акта и стратешких докумената, а све то проширујући и максимално користећи постојеће ресурсе, обезбедивши континуирани раст Предузећа, уз остваривање максималне могуће добити и задовољства грађана нашим услугама.

ЈКП „Тржница“ организовано је у пет сектора (Сектор за економско-финансијске послове, Сектор за инвестиције, одржавање и хигијену, Сектор за правне и опште послове, Сектор за маркетинг и односе са јавношћу и Сектор за послове на пијацама, здравствену заштиту и безбедност на раду) бринући о десет пијаца смештених на ужој територији Града Новог Сада. ЈКП "Тржница" Нови Сад је по стандардима пословања једно од најразвијенијих предузећа из сектора пијачних управа у Србији. Осмишљавањем и остваривањем амбициозног развојног програма усаглашавања квалитета услуга, савременог изгледа и функционисања новосадских пијаца са високим стандардима, искуствима и тенденцијама у свету, искрена намера да тиме не нарушимо вековни значај и смисао пијаца на овим просторима, које сем функције снабдевања, задовољавају потребу грађана за окупљањем, срастањем са пријатељима, посредним контактом са селом и тиме представљају места одвијања својеврсног традиционалног ритуала.

Поред своје основне делатности, одлукама руководства и Надзорног одбора, ЈКП "Тржница" Нови Сад финансијски помаже хуманитарне и друге акције које су у интересу свих грађана, спортске колективе, културне и многе друге манифестације.

Јавно комунално предузеће "Тржница" Нови Сад у складу са Одлуком о усклађивању Одлуке о организовању Јавног комуналног предузећа „Тржница“ Нови Сад („Службени лист Града Новог Сада“, број 47/16) и Статутом Јавног комуналног предузећа "Тржница", број 02-31/20-2 од 28.11.2016. године обавља као претежну делатност:

- 68.20 Изнајмљивање властитих или изнајмљених некретнина и управљање њима.

У оквиру претежне делатности Јавно предузеће управља и даје у закуп пословни простор на пијацама у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици, које су поверене на управљање, уређивање и одржавање Предузећу.

Поред претежне делатности Јавно комунално предузеће "Тржница" Нови Сад обавља и:

- 81.10 Услуге одржавања објеката

- управљање, комунално опремање, одржавање и организацију делатности пијаца на затвореним и отвореним просторима, који су намењени за обављање промета пољопривредно-прехрамбених производа и производа домаће радиности, занатских производа, друге робе широке потрошње и пружање пратећих услуга;
- управљање, уређивање, одржавање и организацију делатности велетржница на затвореним и отвореним просторима и издавање специјализованог простора за излагање и продају воћа, поврћа и других пољопривредних и прехрамбених производа, остале робе широке потрошње, као и пружање пратећих услуга, а нарочито складиштење робе, њена дорада, прерада, паковање и друге услуге у вези са руковањем и превозом;
- организовање вашара на отвореном или у затвореном простору, као повремене, периодичне, традиционалне манифестације одређених намена на територији Града Новог Сада.

Овако основано Предузеће је орјентисано на уређивање и одржавање пијаца у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици.

Наша визија је да будемо синоним за предузеће које стално поставља више стандарде како у области пословања, трговине и инвестиција, тако и у области живљења и која, не само да уводи нове навике и трендове, него их и предвиђа и креира.

Визија Јавног комуналног предузећа "Тржница" Нови Сад је да буде модерно опремљено Предузеће на чијем простору се одвија понуда и тражња робе пољопривреднопрехрамбених производа и робе широке потрошње, где ће се у том простору услови рада понуђача подићи на највиши ниво а чијим би амбијентом и купац био задовољан. Јавно комунално предузеће „Тржница“ Нови Сад планира да поред основне улоге управљања, одржавања и организовања трговине на пијацама у Граду Новом Саду, Сремској Каменици и Петроварадину постане и место где ће се формирати цене пољопривредних производа, што може да се постигне изградњом Велетржнице. Тржнице на велико (велетржнице) су тржишне институције намењене снабдевању великих градова пољопривредно-прехрамбеним производима, а пре свега свежим воћем и поврћем. За разлику од тржница на мало које се организују и у мањим местима, ове тржишне институције организују се само у великим градовима и значајне су за његово снабдевање пољопривредним производима а и читавог региона у којем се налази.

На тржницама на велико углавном се врши промет расположивих количина пољопривредних производа и зато је њихов утицај значајан на концентрацију понуде и тражње. Продаја може бити организована, према потреби, и на аукцијски начин. Тржнице на велико имају велику улогу регулатора тржишних односа код пољопривредних производа и то и временски и просторно. Улога тржница на велико је у ефикасном повезивању купаца и продаваца пољопривредних производа и то перманентно током читаве године, јер се на њима појављују у већем броју продавци и купци који долазе и из удаљених крајева.

Сагледавајући искуства развијених тржишних привреда може се закључити да ће и код нас трговина, односно дистрибуција пољопривредних производа имати кључну улогу уопште у маркетингу ових производа. У садашњим условима малопродаја све више преузима кључне маркетинг функције, међутим велепродаја пољопривредних производа, код нас, би требала бити гарант уредног и равномерног снабдевања становништва свежим пољопривредним производима, посебно у великим градовима, као и у погледу стабилизације њихових цена.

За тржнице на мало а и за тржнице на велико је карактеристично, са становишта промета, да се оне саме, у принципу, не баве прометом производа већ обезбеђењем услова (организационо-техничких и др.) да се на посебно одређеном месту обави трговина разних производа.

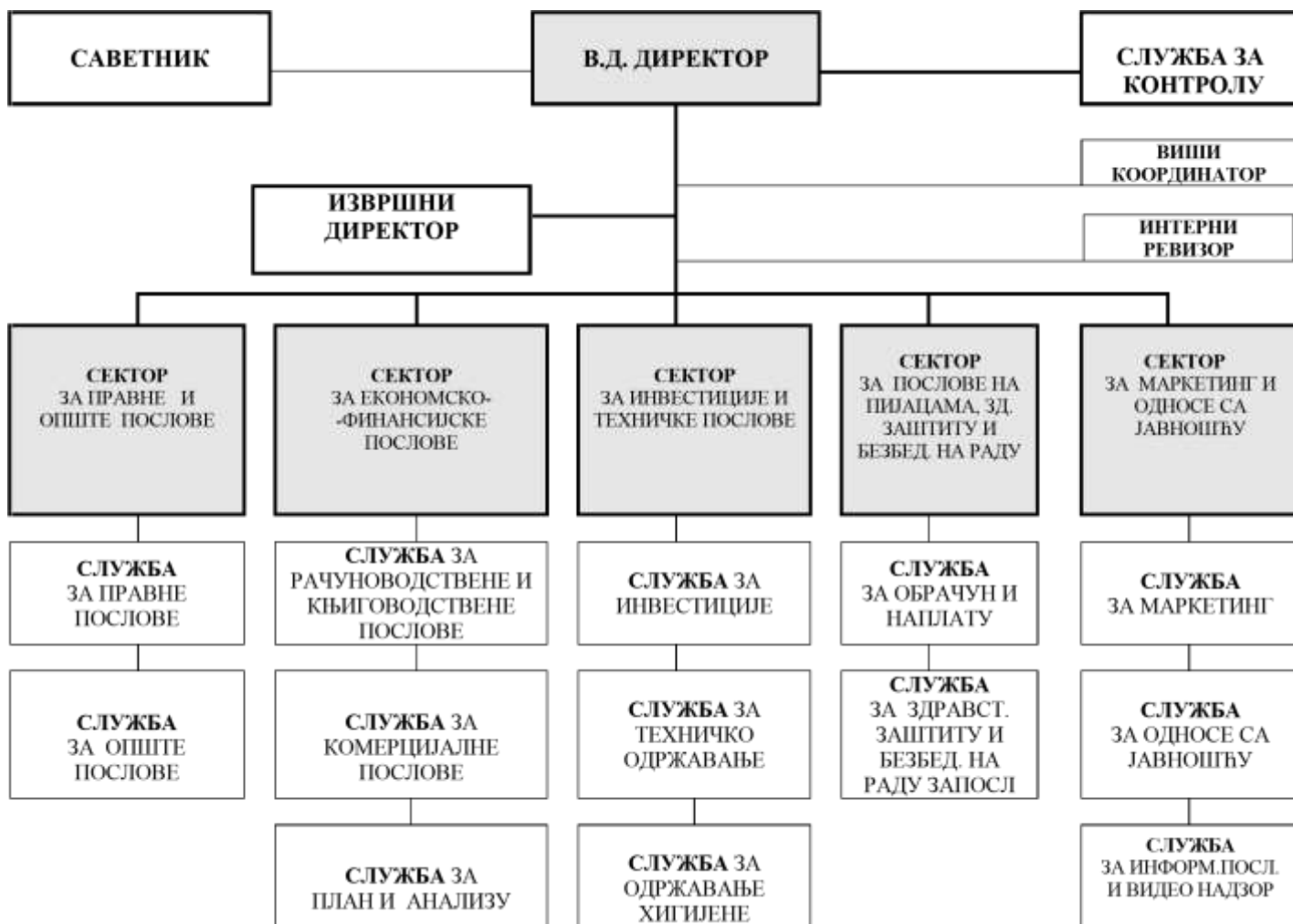
Планирани исход изградње велетржнице је да постанемо средиште трговине на велико, уз задржавање лидерске позиције у трговини воћем, поврћем и осталим свежим животним намирницама на мало.

Када је реч о циљевима, тржнице на велико требало би да обезбеде:

- већу потрошњу воћа и поврћа;
- повећање производње воћа и поврћа а тиме и повећање дохотка произвођача;
- ниже потрошачке цене и смањење сезонских флукуација цена и - смањење губитака услед бољег руковања производима.

Услови који се морају испунити да би задржали лидерску позицију у трговини воћем, поврћем и осталим свежим животним намирницама на мало огледају се у побољшању услова које пружамо закупцима а и у стандардизацији и усаглашавању квалитета услуга са високим Европским стандардима. Европски стандарди допринеће повећању квалитета производа, сигурност у снабдевању и осигуравање здравствене безбедности хране.

ОРГАНИЗАЦИОНА СТРУКТУРА – ШЕМА

2. ЗАКОНОДАВНИ И СТРАТЕШКИ ОКВИР

Закон и подзаконска акта која представљају правни оквир за пословање предузећа су: -Закон о јавним предузећима ("Службени гласник РС", бр. 119/12, 116/13аутентично тумачење и 44/14-др. Закон, бр. 15/16), који предвиђа у члану 82. да је Јавно предузеће дужно да донесе дугорочни и средњорочни план пословне стратегије и развоја из члана 59. став 1. овог закона у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона, односно до 4. марта 2017. године;

- Закон о трговини ("Службени гласник РС", бр. 53/10 и 10/13);
- Закон о јавним набавкама ("Службени гласник РС", број 124/12, 14/15 и 68/15);
- Закон о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 88/11);
- Закон о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13-испр., 108/13, 142/14 и 68/15- др. Закон, и 103/15);
- Закон о рачуноводству и ревизији ("Службени гласник РС", бр. 46/06, 111/09, 99/11-др. закон и 62/13 и др. закон);
- Закон о рачуноводству ("Службени гласник РС", број 62/13);
- Закон о ревизији ("Службени гласник РС", број 62/13);
- Закон о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14);
- Одлука о усклађивању Одлуке о организовању Јавног комуналног предузећа „Тржница“ Нови Сад („Службени лист Града Новог Сада“, број 47/16);
- Одлука о уређивању и одржавању пијаца ("Службени лист Града Новог Сада", бр. 28/00, 4/10 и 13/14);
- Статут Јавног комуналног предузећа „Тржница“ Нови Сад, број 02-31/5-1 од 14. марта 2013. године;
- Правилник о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег програма пословања јавних предузећа и зависних друштава капитала чији је оснивач то предузеће („Службени гласник РС“, бр. 36/13, 27/14 и 38/15);
- Правилник о обрасцу месечних извештаја о роковима измирења обавеза јавних предузећа и њихових зависних друштава капитала утврђених законом којим се одређују рокови измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама ("Службени гласник РС", број 36/13);
- Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14);
- Правилник о обрасцима тромесечних извештаја о реализацији годишњег, односно трогодишњег програма пословања јавних предузећа ("Службени гласник РС", број 36/16);
- Стратегија одрживог развоја Града Новог Сада 2014.-2020. год.;
- ПЛАНОВИ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ АКЦИОНИХ ПЛАНОВА ЗА ПЕРИОД 2016.–2020. ГОДИНЕ - Планове имплементације акционих планова за период 2016.–2020. године припрема Координациони тим за израду стратегије одрживог развоја Града Новог Сада, у сарадњи са Канцеларијом за локални економски развој, и доставља их Градском већу Града Новог Сада на доношење.

3. СТРАТЕШКИ ПРАВЦИ РАЗВОЈА И УНАПРЕЂЕЊА ОСНОВНИХ ДЕЛАТНОСТИ

3.1 Процењени физички обим активности у периоду 2017. – 2027. година

Ред. бр.	Назив услуге	Јед. мере	План 2017.-2027.	Процена 2016.	Индекс % (4/5)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	Продајна места за пољопривредне производе	ком.	2.400	1.820	131,86
2.	Продајна места за непрехрамбене производе	ком.	4.310	3.420	126,02
3.	Продајна места- локали	ком.	270	241	112,03
4.	Продајна места земљиште	ком.	175	72	243,05

На укупно десет пијаца (Рибља, Футошка, Лиманска, Детелинарска, Сателитска, Темеринска, Најлон, Кванташка, Петроварадинска и Каменичка пијаца) постоји 1.820 продајних места за пољопривредне производе, 3.420 продајна места за непрехрамбене производе, 241 локал и 72 продајних места земљиште.

Средњерочним планом пословне стратегије и развоја за период од 2017. – 2021. године, планира се проширење Сателитске пијаце, изградња прве фазе Велетржнице и прва фаза преузимања пијаца из приградских насеља (Ветерник, Руменка, Каћ...) којим се планира повећање укупног броја продајних места. Дугорочним планом пословне стратегије и развоја за период од 2017. – 2027. године планира се наткривање продајног простора на Најлон пијаци као и изградња хладњаче у Велетржници.

3.2 Процена финансијских показатеља за период 2017. – 2027. година

Обављајући делатност за коју је регистровано, процењује се да ће предузеће у периоду 2017. -2027. година остварити пословне приходе по основу : - пијачарине,
- резервације продајних места,
- закупа пословног простора и земљишта за постављање мањих монтажних објеката.

У периоду 2017.-2027. година процењује се да ће предузеће остварити позитиван финансијски резултат са значајним повећањем позитивног финансијског резултата 2020. године и 2021. године када се очекује активирање инвестиције у проширење Сателитске пијаце као и завршетак изградње Велетржнице. Након изградње Велетржнице предвиђа се раст прихода у свакој наредној години посматраног периода 2017.-2027. година. У 2017. години планира се изградња надстрешнице и набавка и монтажа контејнера за обављање основне делатности на Најлон пијаци, док у периоду 2021.-2027. године планирамо надкривање дела продајног простора на Најлон пијаци и од тих инвестиција очекујемо пораст прихода.

4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ ПРЕДУЗЕЋА

Унапређење система управљања, руковођење и организације на нивоу предузећа, линије руковођења, надзора и контроле у предузећу и информациони системи

ЈКП „Тржница“ Нови Сад усвојила је Стратегију увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле. Основни циљ доношења Стратегије увођења, примене и развоја финансијског управљања и контроле у Јавном комуналном предузећу „Тржница“ Нови Сад је постојање и спровођење планског документа ради успостављања и развоја свеобухватног и ефикасног система финансијског управљања и контроле у Јавном комуналном предузећу „Тржница“ Нови Сад. Сврха Стратегије је да, кроз управљање ризицима, у разумној мери пружи уверавање да се са постојећом организационом структуром буџетска и друга средства планирају, извршавају и чувају на исправан, етички, економичан, ефикасан и ефикасан начин.

Циљ Стратегије је припрема дугорочног плана којим ће се одредити стратешка организација ЈКП „Тржница“, ради пружања разумног уверавања како би се остварили циљеви ЈКП „Тржница“, обезбеђујући управљање, контролу и заштиту јавних средстава без обзира на њихов извор у складу са прописима, политикама, плановима и принципима доброг финансијског управљања и контроле.

Потребно је, у складу са прописима и стандардима, обезбедити потпуну одговорност лица која воде јавне послове и управљају јавним средствима, како би јавна средства чували и користили економично, ефикасно и ефективно. Поред тога, циљ је и да се обезбеди брже и квалитетније пружање услуга које је интегрисано, оријентисано на кориснике и концентрисано на резултате.

Да би се испунили ови захтеви, неопходно је у свим организационим јединицама ЈКП „Тржница“, успоставити контролно окружење, које спроводе руководиоци организационих јединица и сви запослени у ЈКП „Тржница“, без обзира на величину и број запослених, како би се обезбедило добро управљање пословима и чување средстава која су им стављена на располагање.

Финансијско управљање и контрола представљаће целокупни систем финансијских и нефинансијских контрола, укључујући и организациону структуру, методе и процедуре и то не само финансијских система, већ и оперативних и стратешких система ЈКП „Тржница“. Ове контроле, кроз управљање ризицима у разумној мери пружају уверавање да ће се остварити циљеви ЈКП „Тржница“.

Сврха увођења финансијског управљања и контроле јесте да унапреди финансијско управљање и процес доношења одлука у остваривању општих циљева, као што су:

- обављања пословања на правилан, етичан, економичан, ефикасан и ефикасан начин;
- усклађеност пословања са законима, прописима, политикама, плановима и поступцима;
- заштита имовине и других ресурса од губитака узрокованих лошим управљањем, неоправданим трошењем, неоправданим коришћењем, неправилностима и преварама;
- јачања одговорности за успешно остварење задатака;
- правовременог и тачног финансијског извештавања и праћења резултата пословања.

У Правилнику о заједничким критеријумима и стандардима за успостављање, функционисање и извештавање о систему финансијског управљања и контроле у јавном сектору наводи се да је финансијско управљање и контрола систем политика, процедура и активности, које успоставља, одржава и редовно ажурира Директор, а којим се управљајући ризицима обезбеђује уверавање у разумној мери, да ће се циљеви корисника јавних средстава остварити на правилан, економичан, ефикасан и ефективан начин кроз:

1. пословање у складу са прописима, унутрашњим актима и уговорима;
2. потпуност, реалност и интегритет финансијских и пословних извештаја;
3. добро финансијско управљање;
4. заштиту средстава и података (информација).

Систем за финансијско управљање и контроле успоставља се на свим нивоима унутар организације, а спроводе га руководиоци организационих јединица и сви запослени у ЈКП „Тржница“. Свака организациона јединица ЈКП „Тржница“ треба да обликује властити систем у складу са својим потребама и постојећим окружењем.

Кључне тачке везане за финансијско управљање и контролу укључују следеће:

- финансијско управљање и контрола утичу на све аспекте Предузећа: све запослене, процесе, активности, програме и пројекте у организацији;
- представљају основни елемент који се провлачи кроз цело Предузеће, а не обележје које је придодато Предузећу;
- подразумевају квалитете доброг управљања;
- зависе од запослених и биће успешни, односно неуспешни, у зависности од пажње коју им посвећују запослени;
- ефективни су само уколико сви запослени и окружење раде заједно;
- у разумној мери пружају уверавање везано за вероватноћу да Предузеће остварује циљеве.

Ради успостављања и развоја система финансијског управљања и контроле у складу са опште прихваћеним стандардима, у наредном периоду потребно је:

- припремити, усагласити и усвојити прописе и процедуре везане за финансијско управљање и контроле у ЈКП „Тржница“ Нови Сад;
- развити стратегију обуке лица задужених за финансијско управљање и контролу у ЈКП „Тржница“ Нови Сад; успоставити механизме праћења финансијског управљања и контроле у ЈКП „Тржница“ Нови Сад;

У периоду 2017.-2027. година планира се наставак и унапређивање електронске наплате пијачарине кроз инвестиције у софтвер и хардвер, како би се у потпуности прешло на електронску наплату пијачарине и омогућило плаћање платним картицама, плаћање путем on-line банкарства. На тај начин могли би у сваком трентку видети број заузетих и слободних продајних места као и износе који су наплаћени.

5. КАДРОВСКА ПОЛИТИКА И ПЛАН ЗАПОСЛЕНОСТИ

ЈКП „ТРЖНИЦА“ Нови Сад функционише кроз пет сектора: Сектор за економскофинансијске послове, Сектор за инвестиције и техничке послове, Сектор за правне и опште послове, Сектор за маркетинг и односе са јавношћу и Сектор за послове на пијацама, здравствену заштиту и безбедност на раду.

У структури запослених по секторима планирано је да највише запослених има у Сектору за послове на пијацама, здравствену заштиту и безбедност на раду запослених, а најмање у Сектору за маркетинг и односе са јавношћу запослених.

У периоду 2017.-2027. година процењује се да ће 44 радника остварити оба услова за одлазак у пензију, а број радника који ће остварити право на јубиларну награду у периоду 2017.-2027. година износи 194. Планира се улагање средстава у стручно усавршавање, преквалификацију и обуку запослених.

6. ПОЛИТИКА ЦЕНА ОСНОВНИХ КОМУНАЛНИХ УСЛУГА

ЦЕНОВНА СТРАТЕГИЈА

Цене услуга у предузећу утврђене су Ценовником за наплату пијачних услуга на пијацама у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици („Службени лист Града Новог Сада“, број 38/13) и Ценовником закупа пословног простора и земљишта за постављање мањих монтажних објеката на пијацама у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици („Службени лист Града Новог Сада“, број 38/13), а у складу са Одлуком о усклађивању Одлуке о организовању Јавног комуналног предузећа "Тржница" Нови Сад и Статутом Јавног комуналног предузећа "Тржница" Нови Сад. Ценовнике доноси Надзорни одбор предузећа, уз претходну сагласност Градског већа Града Новог Сада. Дугорочним планом пословне стратегије ЈКП „Тржница“ Нови Сад за период 2017.-2027. године не планира повећање цена.

7. ОКВИРНИ ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА И ИНВЕСТИЦИОНА ПОЛИТИКА

Дугорочним планом пословне стратегије за период 2017.- 2027. година предвидели смо вишегодишња улагања на свим пијацама. Од средстава Града планира се улагање у све пијаче, а сопствена средства улагаћемо у инвестиционо одржавање на пијацама и набавку

средстава за обављање основне делатности. Улагање у Велетржницу планира се кредитним задуживањем код банака или путем јавно-приватног партнерства.

ПЛАН ИНВЕСТИЦИЈА

Дугорочним планом пословне стратегије и развоја за период 2017.-2027. година, планира се инвестициона улагања из сопствених средстава и капиталних субвенција од Града. Од сопствених средстава планирају се средстава за обављање основне делатности.

У Дугорочном плану пословне стратегије и развоја за 2017.-2027. године планира се преузимање приградских пијаца у Руменци, Каћу, Ветернику, Футогу, Кисачу, Буковцу за чије уређење се планирају средства. Дугорочним планом пословне стратегије и развоја планира се такође и надкривање дела продајног простора на Најлон пијаци. За изградњу расхладне хале (хладњаче) на новој Велетржници планирају се сопствена и партнерска средства.

Јавно комунално предузеће "Тржница" Нови Сад, у складу са Одлуком о организовању Јавног комуналног предузећа "Тржница" Нови Сад и Статутом Јавног комуналног предузећа "Тржница" Нови Сад, обавља послове управљања, уређивања, одржавања пијаца и пружање услуга на њима.

Предузеће на основу оствареног прихода из делатности, Годишњим програмом пословања планира одређени део средстава за уређивање и одржавање пијаца у Новом Саду, Петроварадину и Сремској Каменици. Средства која су предвиђена Годишњим програмом пословања нису довољна за све потребе везане за уређивање и одржавање пијаца. Имајући то у виду, Јавно комунално предузеће "Тржница" Нови Сад ће недостајућа средства обезбедити путем јавно-приватног партнерства, кредитним задуживањем код банака као и из буџета Града Новог Сада.

Улагањем средстава у побољшање услова пословања на пијацама пружиће се бољи услови пословања како за закупце пословног простора, тако и за грађане који свакодневно долазе на пијаце. Са таквим начином пословања бићемо друштвено одговорни према грађанима Новог Сада и остварићемо повећање прихода што свакако представља економско оправдање за планиране инвестиције.

Пре саме градње потребно је изградити Пројектно-техничку документацију за коју је потребно време, и из тих разлога потребно је обезбедити финансијска средства у Плану инвестиционих активности.

Изменама Плана генералне регулације у делу који се односи на Сателитску пијацу, предвиђено је да се садашња Сателитска пијаца прилагоди ново пројектованој улици Бате Бркића, тако да је потребно изместити постојеће изграђене објекте. Исто тако потребно је извршити наткривање простора пијаце, као и изградњу простора за продају млечних производа, меса, колача и слично.

Улагањем средстава у побољшање услова пословања на пијацама пружиће се бољи услови пословања како за закупце пословног простора, тако и за грађане који свакодневно долазе на пијаце. Са таквим начином пословања бићемо друштвено одговорни према грађанима Новог Сада и остварићемо повећање прихода што свакако представља економско оправдање.

УЛОГА ТРЖНИЦА НА ВЕЛИКО У ПРОМЕТУ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА

Тржнице на велико (велетржнице) су тржишне институције намењене снабдевању великих градова пољопривредно-прехрамбеним производима, а пре свега свежим воћем и поврћем. За разлику од тржница на мало које се организују и у мањим местима, ове тржишне институције организују се само у великим градовима и значајне су за његово снабдевање пољопривредним производима а и читавог региона у којем се налази.

У економици и организацији трговине тржнице на велико се сврставају у институције са нестандардизованим или делимично стандардизованим процесом трговања. И за тржнице на велико као и за тржнице на мало је карактеристично, са становишта промета, да се оне саме, у принципу, не баве прометом производа већ обезбеђењем услова (организационотехничких и др.) да се на посебно одређеном месту обави промет односних производа. Тако су тржнице на велико посебно уређена места која се састоје од затвореног простора (изграђених хала са магацинима и складиштима, расхладним уређајима и др.), отвореног простора (камионске продаје). Ова места могу бити уређена посебно, односно одвојено, или комбиновано. Карактеристично за тржнице на велико је то што оне морају бити оспособљене за прихват великих количина ових производа. Зато се оне граде на погодним местима у близини ауто-путева, железничких пруга, пристаништа, са изграђеним великим паркинг просторима, добро пројектованим прилазним путевима који обезбеђују велик проток транспортних возила купаца и продаваца. Такође, ове установе се граде по принципу довољних површина за истоварне и утоварне рампе и са адекватним средствима интерног транспорта (виљушкарима, карете и др.).

На тржницама на велико углавном се врши промет расположивих количина пољопривредних производа и зато је њихов утицај значајан на концентрацију понуде и тражње. Продаја може бити организована, према потреби, и на аукцијски начин. Обзиром да располажу великим складишним простором који је опремљен уређајима за расхлађивање, вентилацију и климатизацију, тржнице на велико су у стању да у главној сезони приспећа пољопривредних производа прихвате, сортирају, класирају, ускладиште, расхладе и очувају велике количине тих производа и то домаће производње (воће и поврће) као и производе из увоза (јужно воће и сл.) и да ти исти производи касније, по потреби, по приступачним ценама равномерно буду стављени у промет на њима. Тако тржнице на велико имају велику улогу регулатора тржишних односа код пољопривредних производа и то и временски и просторно.

Улога тржница на велико је у ефикасном повезивању купаца и продаваца пољопривредних производа и то перманентно током читаве године, јер се на њима појављују у већем броју продавци и купци који долазе и из удаљених крајева.

У тржишно развијеним земљама производи који се продају на тржницама на велико подлежу контроли улаза и излаза. Овим ове тржишне институције имају и надзорну функцију обављања промета пољопривредних производа. Предмет надзора су како количина одређених група производа тако и њихов квалитет. Кроз ову улогу тржнице на велико гарантују друштву да се на тим местима не врши промет производа којима је истекао рок трајања. Наравно ретке су тржнице на велико које имају сопствене лабораторије за проверу физичког и хемијског квалитета производа, па се ова улога остварује кроз документацију о пореклу (производњи), квалитету, количини, паковању, транспорту, и др. Тако се производи који немају документацију не могу појавити на овим местима.

Поред тога контролом улаза и излаза производа тржнице на велико имају значајну улогу у контроли евиденције и плаћања пореза на промет и других пореза.

Тржнице на велико имају и важну информативну улогу, како за продавце и купце тако и за саму заједницу на чијем простору се налази, односно и за државу и шире. Наиме, обавеза тржница на велико а тиме и продаваца на њима је сачињавање разних извештаја у погледу

количина, квалитета и цена пољопривредних производа. Ови извештаји се прослеђују националним статистикама али и другим организацијама заинтересованим за производњу и промет пољопривредних производа.

Када је реч о глобалним циљевима, тржнице на велико требало би да обезбеде:

- већу потрошњу воћа и поврћа;
- повећање производње воћа и поврћа а тиме и повећање дохотка произвођача; -
ниже потрошачке цене и смањење сезонских флукуација цена и
- смањење губитака услед бољег руковања производима.

Кванташка пијаца у Новом Саду се налази у саставу Јавног комуналног предузећа “Тржница” које је основала Скупштина града Новог Сада 1994. године а као следбеника Друштвеног предузећа “Тржница”. Основна делатност овог предузећа је уређивање и одржавање пијаца за продају, пре свега пољопривредно-прехранбених производа.

Тако је Одлуком о оснивању овог предузећа поверена му на управљање и “пијаца за промет пољопривредно-прехранбених производа на велико (кванташка пијаца)”.

Ова пијаца је смештена на привременој локацији, која сходно ГУП-у Града Новог Сада није предвиђена за ову намену, а налази се код некадашњег железничког моста на старом ауто-путу Нови Сад-Београд. Површина локације је око 30.200 м².

Иначе пијаца је настала спонтано 1990. године, а као потреба растерећења нелегалне продаје пољопривредних производа на улицама Новог Сада. Тако она располаже са минималним условима за промет пољопривредних производа (асфалтиран плато, јавни WC, вода и канализација за управну зграду предузећа).

Продајна места за продају пољопривредних производа су величине од 15-30 м² и на њима су импровизовани неусловни монтажни објект, односно празни платои за продају из камиона и приколица. Број продајних места на пијаци износи око 300. На овој пијаци промет се не одвија по принципима трговине на велико из напред поменутих разлога, те је стога и тешко проценити о којој количини је реч.

Пијаца ради 365 дана у години по принципу да највеће количине производа пристижу у раним јутарњим часовима при чему и купци малопродајних радњи и тезги на тржницама на мало долазе у јутарњим часовима, док се у току дана највише обављају куповине од стране грађана који се снабдевају на овој пијаци. Но и поред тога што је ова пијаца неусловна и на ниском степену развијености, она представља битну карику у промету пољопривредни производа за Нови Сад и његову околину. Планира се у периоду 2017.-2027. године добијање нове локације у близини ауто-пута Београд-Нови Сад, довољно велике за изградњу нове Велетржнице, која би обухватала и садржај и намену Кванташке пијаце.

8. МЕРЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ДУГОРОЧНОГ ПЛАНА

Мере за реализацију Дугорочног плана огледају се у изради Годишњих извештаја о пословању, Кварталних извештаја, Програма инвестиционих активности, њиховом реализацијом као и контролом од стране Директора и Надзорног одбора ЈКП „Тржница“ Нови Сад. Контролу на нивоу Града Новог Сада врши Управа за комуналне послове кроз контролу достављених извештаја.

в.д. директора

ЈД

Душан Бајић